

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vln.

Cena po pošti:
za celo leto . R 84.—
za pol leta . R 42.—
za četrt leta . R 21.—
za 1 mesec . R 7.—
Za Ljubljano mesec 7.—
Predn. št. in upravn.:
Ropitarjeva ulica št. 6
Redn. telefon št. 50

Davek na vojne dobičke v veljavi.

LDU Belgrad, 9. aprila. »Balkan« je davno prošel v parlamentarni finančni odbor, ni pa bil predložen narodnemu predstavništvu v rešitev. To je bila velika škoda za interese naše države. Sedanji finančni minister ga je predložil predvčerajšnjim prestolonasledniku v podpis. Sedaj so zagotovljeni novi državni dohodki, in sicer: 1. Po zakonu o proračunskih dvajsetih so v vsem kraljestvu uvedene sodne in administrativne takse, ki so bile v veljavi na teritoriju kraljevine Srbije. 2. Uvedene so nove takse na zabave, gledališča, kinematografe, cirkuse itd. 3. Zakon o davku za vojne bogataše, ki je, kakor rečeno, sankcioniran. Obrnili smo se do merodajne osebe, da nam pojasni značaj in razloge teh novih zakonov ter smo dobili nastopna pojasnila: Vsi ti novi zakoni so v obče zelo velikega pomena za naše parlamentarno in državno življenje, ker dokler je manjšina v skupščini vodila obstrukcijo, vlada ni mogla

ustvarjati novih dohodkov in izvesti proračuna. Sedaj so potom teh začasnih zakonov stopili v moč proračun in novi davki, ki bodo dajali državi obilen izvor dohodkov kljub nasilstvu opozicije, ki je hotela z obstrukcijo ovirati izvedbo tega finančnega načrta. Sedanje razmere v parlamentu imajo za državo zelo škodljive posledice, posebno ako bi se nadaljevale. Vlada se je odločila za to obliko začasnih zakonov, ki so mnogo boljši, kakor naredbe. Demokratska vlada je sama sebi odobrala kredite z enostavnim sklepom ministrskega sklepa, ki se ni objavil, torej brez kontrole javnosti, brez formalnega potrdila krone in ne da bi skušala dobiti odobrenje v parlamentu. Vendar pa današnja vlada s sprejemom takih zakonov sprejema kontrolo javnosti. Obdržala bo parlament zbran in stopila predenj z zakonskimi načrti in jih stavila pod kontrolo parlamenta. Ko bo parlament z rednim votumom dovršil predložene zakonske načrte, bo prenehala veljavnost začasnih zakonov.

Proti draginji.

Ljubljana, 9. aprila. Danes se je enaka nadaljevala ves dan in zaključila zvečer.

NAVJANJE CEN.

Dr. Murnik je stavil k svojemu včerajšnjemu poročilu sledeče predloge:

1. Da vedo trgovci, industriji in obrtniki, kaj smejo in kaj ne, je treba, da se izda nemudoma odredba, ki naj docela jasno in nedvoumno določi a) temeljno ceno, od katere si sme prodajalec računati primeren odstotek kot svoj zaslužek in ve, kakšen odstotek je v posameznih strokah te smatrati kot dopustni zaslužek.

2. Oblastim, ki jim je poverjeno sodstvo v vprašanih navijanja cen itd., naj se v prvi inštanci, vsaj pa v drugi inštanci pridržijo sodniki-lajki iz strokovnih krogov enako, kakor je to pri trgovskih sodiščih. Če je taka uredba upravičena pri kazenskem značaju, je tembolj upravičena v vprašanih, kjer gre za čast prizadevanja, za kazneni denar in zapor.

3. Trgovci Jelačin je stavil predlog, ki je bil nekoliko spremenjen sprejet v tej obliki:

Vlada naj sestavi poseben odsek, v katerega naj se pritegnejo trgovci-strokovnjaki, zastopniki trgovske obrtne zbornice ter zastopniki konsumentov, ki naj bi predelali to obširno tvarino ter določili dopustnost dobička pri prodaji posameznega blaga. Sklepe tega odseka naj deželna vlada takoj razglasi naredbenim potom. Za določitev mlevnine se postavi posebna komisija iz zastopnikov vlade, trgovcev, industrijev, delavcev in kmetov.

PROTI TIHOTAPCEM.

Popoldne je poročal svetnik Kerševan o boju proti tihotapcem ter predlagal:

Odredbe proti tihotapstvu:

1. dvigniti moralo ljudstva, podučiti ga;
2. proglasiti tihotapca državi nevarnim zločincem in izvajati iz tega posledice;
3. postopa naj proti tihotapcem politična oblast poleg dohodarskosti;
4. kaznovani tihotapec naj izgubi volilno pravico za dobo petih let;
5. ako izvršuje obrt, naj se mu odvzame obrtni list ali koncesija za dobo dveh let;
6. tihotapci, kateri niso pristojni v nado državo, naj se izženejo, in ako se vrnejo iz tujine, naj se zopet zasačijo pri tihotapstvu, naj se predajo na prisilno delo;
7. opozorjeno radi tihotapstva kazno-

ITALIJANSKI AGENTI V ČRNIGORI.

LDU Belgrad, 9. aprila. »Politika« javlja iz Skadra: Italijanski parnik je izkrcal v pristanišču Sv. Ivana Meduankega 150 najemnikov bivšega kralja Nipozneje so jih ponoči pripeljali v Skader in jih nastanili v dva velika najeta konaka. Po prvotnem načrtu bi bili morali biti

Vojni dobičkarji bodo plačevali.

Že nad eno leto gre med delavnim ljudstvom klic: Sklenite davek na vojne dobičke! Eno leto je ljudstvo to zahtevalo, pričakovalo in čakalo zaman! Ogromni kapitali so se med vojsko ter po vojski zbirali v blagajnah posameznih kapitalistov. V isti meri, ko so bogateli posamniki, je padala v uboštvo in bedo množica delavnih ljudi, ki so posvetili svoje duševne in telesne sile le produktivnemu delu v korist splošnosti. In v isti meri ko je naraščalo uboštvo širokih ljudskih slojev, je rasla draginja, naša denarna vrednost pa je padala.

Gospodarska in socialna potreba je vlekla državnika, da čimprej uvede davek na vojne dobičke. Ogromne vsote denarja bi bile s tem pritekale zopet v državno blagajno, vsled česar bi bila vrednost naše valute na vsak način zdajno poskočila. Toda to se ni zgodilo. Prejšnja vlada demokratov in socialistov za te reči ni imela umevanja. Pač so pod njeno vlado in z njeno pomočjo z izvoznicami rasli takorekoč iz zemlje novi milijonarji, draginja je v isti smeri naraščala, a vlada je bila gluha za klice izmaganega ljudstva. Ni čuda! Saj so prejšnjo vlado tvorili v prvi vrsti bankirji ter zastopniki stranke, ki je v Jugoslaviji prva in edina zastopnica velekapitala. In izmed trojice zastopnikov socialističnega delavstva ni bilo niti enega, ki bi bil imel poguma, da se odkrito izjavi za davek na vojne dobičke, ker so vsi trije — čeprav zastopniki socialističnega proletarijata — spadali že davno v vrsto bogatih buržujev.

Danes je davek na vojne dobičke od sedanjega vlade sprejet, potrjen in razglašen. Sedanja vlada je uvidela, da nas mora zadeti gospodarski polom, če se takoj ne začne izvajati ta zakon. Sedanja vlada je davek na vojne dobičke hotela izvesti potom parlamenta. Hotela je, da začasno zastopstvo ljudstva dobi priliko, samo izdelati in sprejeti ta važni gospodarski in socialni zakon. Sedanja vlada se je v vseh rečeh hotela držati strogo demokratičnega načela, naj parlament govori. In parlament je govoril. Pa kako! Manjšina, obstoječa iz strani kapitalistov in vojni dobičkarjev, ki se pri nas nazivljejo demokrati, je obstruirala delo parlamenta ter onemogočala, da bi se bilo v parlamentu kaj koristnega sklenilo za ljudstvo. Zato je vlada, da ne zamuja še dalje dragocenega časa, sklenila sama davek na vojne dobičke.

Sedaj je potreba, da se ta zakon, ki je od regenta že potrjen, začne nemudoma izvajati. Mnogo je zamujenega. Vojni dobičkarji, te hijene nad delavskim ljudstvom, so znali med tem časom, ki jim ga je nudila demokratsko-socialistična zveza, poskriti že lep del svojih kapitalov. Vendar bo ob energičnem in odločnem delu še vedno dobršen del nagrabljenega kapitala lahko zasegla država. Do 80 % vojnih dobičkov zapade državi. To bo lepa vsota in bo brez dvoma ljudstvu v korist in državi v odrešitev.

Davek na vojne dobičke je v prvi vrsti socialen davek, ki bo pa tudi mnogo pripomogel k ozdravljenju gospodarskih razmer. Ljudstvo pa bo vedelo, kdo je ta davek hotel preprečiti in kdo ga je izpeljal.

Sodbo o tem bo izreklo delovno ljudstvo pri volitvah!

GENERALNI ŠTRAJK V ITALIJI.

(Izvirno poročilo.)

Dne 7. t. m. se je vršil v Modeni protestni shod radi krvavih dogodkov v Decimi. Med razburjeno množico in karabinjerji je prišlo do hudih spopadov, pri katerih je bilo ranjenih trideset oseb, med temi 27 težko. Od teh sta dve podlegli ranam. Generalni štrajk se nadaljuje.

V zvezi s štrajki proti dogodkom v Decimi se nadaljuje generalni štrajk v Bologna. Campagnolijev pogreb, katerega se udeležijo vse organizacije cele province Emilije, se bo vršil desetega tega meseca.

Odbori delavske zbornice v Livornu, Pizi in Firenci so proglasili generalni

štrajk. Vsled udeležbe železničarjev je železniški promet ustavljen.

Tudi v Turinu se pripravlja generalni štrajk. V seji delavske zbornice so predlagali nekateri govorniki generalni štrajk. Sklenilo se je počakati nadaljnjih navodil strankinega vodstva.

STAVKE V ANGLIJI.

LDU London, 8. aprila. (DUNKU — Brezlično.) V srednjem angleškem premo. govnem ozemlju je 13.000 delavcev prenehalo z delom.

PROTI KARLU HABSBURSKEMU.

LDU Budimpešta, 8. aprila. (ČTU.) Bivši konservativni poslanec Urmanczy nastopa v listu »Pesti Hirlap« proti težnjam, da bi na Mažarskem zopet zakraljeval Karel Habsburški. Njegov povratek bi pomenil vzpostavitev stare monarhije. Mažari si bodo osvojili iztrgane jim dežele sami in sami zase, ne pa za Habsburžane.

IZGREDI V BELOVARU.

LDU Zagreb, 8. aprila. Povodom naredbe o določitvi maksimalnih cen živilom je v mestu Belovaru in okolici prišlo do nezadovoljnosti in protiakcije, ki se je izražala v tem, da so kmetje sklenili, da ne bodo več nosili živeža na trg v Belovar. V to svrhu so pred mestom postavili straže, ki so odvzemale živila onim, ki so ga nesli v mesto. Toda zadovoljevali se niso samo s tem, marveč so na železniških postajah čakali na prihod vlakov ter potnikom odvzemali živila. Ker so vsi poizkusi upravnih oblasti, opozoriti kmete na nezakonitost njihovega početja, ostali brezuspešni, so oblasti poslane orožnike, da zagotovijo nemoten promet vlakov. Dne 7. t. m. se je na mostu pri železniški postaji Trojstvo zbralo več skupin kmetov, ki so hoteli ustaviti vlak. Poveljnik orožniškega oddelka, kapetan Pavič, je prihitel z desetimi orožniki na lice mesta. Množica ga je obkolila in nekdo ga je napadel z nožem. Iz množice je padlo tudi nekaj strelcev iz samokresov, vsled česar je bil en orožnik ranjen. Orožniki so nato začeli streljati. En izgredek je bil na mestu mrtev, osem pa jih je bilo težko ranjenih. Eden kasneje v bolnici umrl. Ostali utegnjo okrevati. Oblasti so prijele kolovodjo upora in ga izročili sodišču. Mir in red je zopet vzpostavljen.

Politične novice.

+ Skrb za reveže je socialistom korupcija. »Kaj pa je to?« Pod tem naslovom prinaša »Napreje« v št. 81 notico sledeče vsebine: »Poverjeništvu za socialno skrbstvo je nakazalo iz sklada za prehrano JSZ (Jugoslovanski Strokovni Zvezi — to je klerikalcem) 6000 K, da jih razdeli med uradniške vdove in sirote. Kako pride poverjeništvu za socialno skrbstvo do tega, da daje take svote klerikalnim organizacijam? Ali ni to korupcija? Kdaj se je to poprej godilo.« — Nismo si mislili, da je g. Kristan tako pozabljiv. Povejmo mu en slučaj! Bilo je meseca januarja 1919, ko je poverjeništvu za socialno skrbstvo dalo zastopnikom socialistične organizacije iz Meziške doline otroško obleko, katerega je pa baje šla iz Oblačilnice za Slovenijo. To obleko so potem razdelili med rudarje v Mežici, Črni in Lesah v svrhu agitacije. Kaj je bilo pa to? Seveda, to ni bila korupcija, ker je bilo poverjeništvu za socialno skrbstvo tedaj v rokah Kristanovih socialistov. Kakor poročamo na drugem mestu, te podpore poverjeništvu za socialno skrbstvo ni dalo, ampak odsek za prehrano. Pa če bi bilo tudi dalo, bi prašali kakšna razlika je med tema dvema prispevkoma. Ako je to korupcija, potem je tudi drugo. Toda mi menimo, da skrb za uboge vdove ni še korupcija. Saj bodo reve itak dobile le malenkostno vsoto. Ako želi g. Kristan, ali mogoče kdo od cenjenega uredništva »Napreja«, vedeti kako se razdeli ta denar za uboge vdove in v kakšen namen, se naj potruji prihodnji teden v pisarno Jugoslovanske Strokovne Zveze, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje, kjer se lahko prepriča. Na razpolago mu bo natančen zapisnik. Vsem okrog »Napreja« pa priporočamo, da

si pri pisanju notic te vrste pokličejo v spomin mesec januar leta 1919 ter »socialistične« čevlje v Meziški dolini.

+ Regent obolel. »Pravda« javlja: Nj. kr. Vis. regent Aleksander se ne počuti zdravega in ne prepušča nikogar k sebi.

+ S sporazumom ne bo nič. »Politika« piše pod naslovom »Zastanek v pogajanjih«: Prestolonaslednik Aleksander se ne počuti najbolje ter je za nekaj časa prekinil vabila politikov na dvorna posvetovanja. Pa tudi s strani zastopnikov političnih skupin se niso storili nobeni koraki, ki bi dovedli do sporazumljenja. Demokraci stoji na svojem starem stališču, da je najboljši izhod iz sedanje situacije nevtralen kabinet, vendar pa se v zadnjem času opaža pri gotovem številu demokrat-skih poslancev neka izprememba v razpoloženju ter bi pristali na koalicijsko vlado, kateri bi predsedoval dr. Milenko Vesnić, pri parlamentarni zajednici pa se opaža vedno večje nerazpoloženje proti sporazumu. Članek pravi: Naj odloči krona, kateri skupini bo dala pravico, da izvrši volitve za konstituanto, in tako naj bo.

+ Socializacija na Angleškem. Znana dunajska socialistinja Emmy Freundlich se je pred kratkim mudila v Londonu; svoje vtise in izkušnje opusuje v »Arbeiter-zeitung«, kjer piše med drugim: V nobeni deželi na svetu se ne govori toliko o nacionalizaciji kakor na Angleškem. To vprašanje v Angliji ne izgine več z dnevnega reda, dokler ne bo rešeno. Vsak Anglež pravi: V tem vprašanju moramo skleniti kompromis. In nikakor se nečejo proti tej misli boriti s strojnimi puškami, ampak skušajo resno in z mnogimi zanimivimi predlogi vprašanje praktično in trezno rešiti. Morda se bodo angleški rudniki preje socializirali nego vsa druga posestva na svetu, kajti na Angleškem uvidevajo potrebo, da se to stori in celo zelo konservativni krogi proučujejo vprašanje temeljito in stvarno.

+ V Parizu zapirajo komuniste. »Arbeiterztg.« poroča iz Pariza, da so tamkaj zaprli ravnatelja komunističnega glasila Emila Giraud, ki je tudi blagajnik komunistične zveze, kakor tudi generalnega tajnika komunistične stranke Hanota. Obtožena sta hujskanja na moritev in plenitev ter zapeljavanja vojaških oseb v nepokorščino.

+ Francozi v Frankfurtu. Vesti nemških in nevtralnih agentov, da so Francozi pod pritiskom Amerike že začeli zapuščati Frankfurt, so se izkazale kot neresnične. Imele so pa v mestu samem krvave posledice, ker je prebivalstvo pod njihovim vtišom prizorilo proti francoskim vojakom izgrede, v katerih je bilo 6 oseb ubitih in 35 ranjenih. Francoska vojska oblast je razglasila, da ostane zasedba Frankfurta v veljavi in ukrenila ostre odredbe za ohranitev javnega mira.

+ Nova notranjepolitična kriza v Nemčiji. Z Dunaja poročajo, da stoji Nemčija pred novo težko notranjepolitično krizo, spričo katere stopajo v ozadje celo dogodki v ruhrskem ozemlju in Frankfurtu. Krizo povzročajo zahteve strokovnih organizacij, ki so tako dalekosežne in usodne, da bo sedanja vlada najbrže morala odstopiti. V Bitterfeldu so radikalni komunisti proglasili sovjetsko republiko. V Berlinu so se zastopniki strokovnih organizacij in obeh socialističnih strank na vladi pritožili proti postopanju oddelkov vojaških čet, ki nastopajo sovražno proti delavstvu. Vlada je zagotovila, da se ti oddelki takoj odpokličejo in deloma razorože.

+ O Portugalski piše »Augsburger Postzeitung«, da je zopet zadivjal kulturni boj, kakor ga od začetka republike ni bilo. Najhujše odredbe prostozidarjev so zopet v veljavi.

Dnevne novice.

— Podpora uradniškim vdovam. Na posredovanje Jugosl. Strokovne Zveze je deželna vlada (oddelek za prehrano) nakazala uradniškim vdovam, za katere je poslala JSZ, 6000 K podpore. To vsoto bo v smislu prošnje in nakazila razdelila JSZ med one vdove, ki so JSZ naprosile za posredovanje. Treba bo tudi za ostale od strani vlade kake podpore. Pri tej priliki popravljamo poročilo v četrtkovi številki »Večernega lista«, kjer je rečeno, da je podpora nakazala poverjeništvu za socialno skrbstvo. Zato odpade tudi povod napadam, ki jih je »Napreje« naperil na poverjeništvu za socialno skrbstvo.

— Poletni čas — nepridiprav. Poletni čas je Evropi začela vojne vsilila ententa in Nemčija je bila prva, ki je to novotarijo sprejela. Namen te naredbe je, da se prihrani zvečer nekaj luči: ljudje naj vstajajo uro prej in gredo zato uro prej k počitku. Namen je torej dober, vprašanje je samo, če se v resnici tudi dosega. Zjutraj morajo vsekakor vsi ljudje, ki imajo delo ali službo, eno uro prej vstati, a da gredo zato tudi vsi eno uro prej spat, bi si komaj upali trditi. Na vsak način pa to pre-stavljanje časa za uro nazaj prav neprijet-

no zadene ravno tiste, ki so itak vajeni vstajati s prvim svitom dneva. To so predvsem kmetijski ljudje in delavci obojega spola. Ti morajo vsled uvedbe poletnega časa vstajati v temi, ako hoče n. pr. kmet pravočasno odati mleko in spraviti na trg prideleke ali če hoče delavec, ki stanuje daleč od podjetja, kjer je zaposlen, priti pravočasno na delo. Občutno je prizadeta tudi šolska mladina, ki ima daleč v šolo. V mestu pa čutijo poletni čas posebno težko pridne delavke, postrežnice in druge žene, ki so vajene hoditi dnevno k rani jutranji sv. maši. Te bodo morale leto in dan stajati in se oblačiti ter hoditi v cerkev v temi — luči večinoma itak nimajo. Vsi ti so veliki sovražniki »novega časa« in je le sreča, da ni kaka oseba, na katere glavo bi šle vse kletvine in črne želje, ki jih poraja pri ljudeh poletni čas. Kakor pa ima vsaka medalja dve plati, jih ima tudi ta in je po mestih mnogo ljudi, katerim ura dneva, ki jo pridobijo zjutraj, zvečer jako prav hodi, ko morejo po dnevu uro dalje delati — ročno ali duševno, čitati, iti na izprehod. Tudi so zadovoljni sami s seboj, da ne zaspe najlepš jutranjih ur, kar bi brez prisilnega časa gotovo ne storili. Seveda pa ti lenuhi ne bodo smeli odločevati, kadar bo prišlo v pretres vprašanje o poletnem času. Danes o tem posamezne države in še manj dežele ne morejo odločati, ker bi vsekakor nastale posebno na železnih zmede, ako bi čas na vsej evropski celini ne bil enoten.

— Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah »Državne posredovalnice za delo« (v Ljubljani, Mariboru in Ptuj) je iskalo v preteklem tednu od 28. marca do 3. aprila 1920 dela 208 moških in 59 ženskih delavnih moči. Delodajalci pa so iskali 151 moških in 56 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 149. — Promet od 1. januarja do 3. aprila 1920. izkazuje 8132 strank in sicer 3046 delodajalcev in 5086 delotemelcev. Posredovani se je izvršilo v tem času 1953. — Dela iščejo: dvinariji in dvinarice (155), trgovski sotrudniki in sotrudnice (134), pisarniške moči (129), čipkarice (120), peki, mlinarji, mesarji (113), rudarji (102), služkinje, kuharice, slavnikiarji in slavnikiarice, predelci in predice, ekonomski in oskrbniki itd. — V delo se sprejmejo: gozdni delavci (239), kuharice, služkinje, drvarji, hlapci, dekle, vajenci raznih strok, mizarji, pisarniški uradniki, poljski delavci in delavke, pletarji, stolariji itd.

— Ljubljenski soprog. Organi g. Kerševana so že marsikaj poskusili, toda kaj takega se jim še ni zgodilo, kar se jim je te dni. V Škofji Loki so neki tihotapki zaplenili 448 ovitkov tobaka. Kar dobi osrednji urad pismo, katero je pisal soprog prej omenjene, v katerem opozarja oblast, da naj na njevo ženo dobro pazi, ker še vedno veriži in prihajajo verižniki v njegovo hišo...

— Našel se je 9. t. m. v mešancu od Pragarskega do Zidanega mosta majhen, težak zavoj. Lastnik ga dobi na policiji, Bleiweisova cesta.

— Gospodarska obnovitev Evrope od Urala do Gibraltara bi stala, kakor so izračunali Angleži, gorostasno svoto 760 milijard funtov sterlingov (1 funt je 620 K). Te svote danes ves svet ne premore, iz česar sledi, da si bo mogla Evropa le počasi, stopnjema odpomoci.

— Varnost v litjskem okraju. V našem okraju se neprestano množe tatvine. Kmetje so naravnost preplašeni, ker se tatvine vedno ponavljajo. Tako je bilo v Štangrskih Poljanah vlomljeno Ani Avsec, kateri so tatovi odnesli krompirja in masti v vrednosti 1125 kron. — Vlomljeno je bilo v noči na 30. t. m. pri posestniku Francu Simončiču. Tatovi so odnesli suhega mesa in žganja v vrednosti 2000 kron.

— Velik vlom v Litiji. Vlomili so neznan storilec v Litiji v topolino in odnesli svinca v vrednosti 30.000 kron.

— V Zagorju ukraden streliivo. Dne 31. marca so neznan storilec ukradli iz rudniškega skladišča 200 kapselov, 56 zažigalnih vžigalic in 7 kg dinamona v vrednosti 856 K 50 vin.

— Nazadovanje prebivalstva v Avstriji. Po letošnjem ljudskem štetju znaša prebivalstvo Avstrije brez Zapadne Ogrske in onega dela Koroške, kjer se bo vršilo ljudsko glasovanje, 6.071.978 duš, dočim jih je bilo 1. 1910. na istem ozemlju 6.295.189, a 1. 1914. pred izbruhom vojne 6.528.210 duš. Nazadovanje znaša torej 3:55 oziroma 6:09 odstotkov.

— Gradnja motornih čolnov v Osijeku. Tehnično podjetje motornih plugov v Osijeku, katero vodi Miroslav Ecinger, je zgradilo letošnjo zimo nov motorni čoln lastnega sestava, ki more po sodbi strokovnjakov vspešno tekmovali z anglo-ameriško hidroavtomobili. Podjetje namerava zgraditi še večje število takih čolnov, ki bodo služili javnemu prometu na naših rekah.

— Turinski delavci za dunajske otroke. 120.000 strokovno organiziranih delavcev v Turinu je sklenilo, da bodo mesec za mesecem delali eno popoldne za dunajske otroke, da morejo na okrepitev v Italijo. Nato se je prostovoljno pridružilo še

30.000 neorganiziranih delavcev. Tako pridobljena svota za dunajske otroke je znašala 6. marca 750.000 lir. Italijani dunajskih otrok ne oskrbujejo samo s hrano in stanovanjem, ampak tudi z obleko in obutvijo.

Ljubljanske novice.

Ij Opozarjamo vse prijatelje Orlovske organizacije na prireditve šentpeterskih Orlov in Orlic, ki bo na belo nedeljo ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu. Spored je nov in mnogovrsten; med drugim simbolične vaje članov in članic, vaje z »lučkami«, Finžgarjeva burka »Vse naše« in spevoigra »Kovačev študent«. Vstopnice se dobe v predprodaji v »Jugoslavnski knjigarni« in pred prireditvijo pri blagajni. Vabimo k mnogobrojnemu posetu!

Ij Dobrodelna prireditev Vincencijevih in Elizabetnih konferenc v Ljubljani se bo vršila v nedeljo 18. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani »Uniona«. Priporočamo se cenjenemu občinstvu za dobitke ali denarne prispevke, ki jih pobirajo v to pooblašene članice.

Ij Pevska zveza »Ljubljana« vabi k zabavnemu večeru, ki ga priredi svojim članom in prijateljem dne 10. aprila 1920 ob pol 20. uri v veliki dvorani in stranskih prostorih Ljudskega doma. Spored: 1. Juvanc: Pastir. Moški zbor s tenorskim in baritonskim samosplovom. 2. O. Dev: a) Čej so tiste stazice? Koroška narodna. b) Pvaninska. Koroška narodna. Poje društveni moški zbor. 3. Pozdravni govor društvenega predsednika. 4. Bajuk: a) Meglica. Slov. narodna. b) Moj očka imajo konjča dva. Slov. narodna. Poje društveni mešani zbor. 5. Parma: Večerna pesem. Iz Amakonk. Triglasni ženski zbor. 6. Ign. Hladnik: Vesele pevke. Dvoglasni ženski zbor s klavirjem. Poje društveni ženski zbor. 7. Kuplet: a) Trije kamniški knajpovci. b) Pri fotografu. c) Cunjar. — Šaljava pošta, bogat srečlov. V stranskih prostorih: gostilna z mrzlim prigrizkom, slaščičarna, turška kavarna, tobakarna. V vseh prostorih pa vesela zabava. — Vstopnina za člane (izkaznice!) po 3 K, za nečlane po 6 K za osebo. — Odbor.

Ij Vidiranje potnih listov. V Ljubljani se nahaja v bavarskem dvorcu italijanska delegacija, ki vidira potne liste onim potnikom, ki potujejo v zasedeno ozemlje. Ne mislimo napadati delegacije, a zapisali bi radi samo dejstvo, da se je g. delegat odpeljal danes zjutraj v zasedeno ozemlje, ne da bi pustil svojega namestnika ali nabil uradno na vrata vsaj naznanilo, da je odpotoval in kdaj se vrne. Ljudje, ki bi se radi že danes odpeljali dalje, bodo morali baje čakati do torka. Potem ni čuda, da hoče ta ali oni spričo takih sitnosti, če tudi izvememo sinotno, ki jo ima, da dobi potni list od naših oblasti, kratkomalo brez vsakega papirja čez mejo in s tem riskira, da ga smatrajo za lihotapca in verižnika in ga vlačijo par dni po ječah ter ga potem kaznujejo. Niti ne vemo, kdaj in kako se vrši uradno poslovanje pri delegaciji, tako da mora ta ali oni izgubiti precej časa, da to izve, ker niso uradne ure in način uradnega poslovanja nikjer nabiti. Tega — bodi še enkrat povedano — ni treba smatrati za napad, ampak za dobrohotno opombo: vsaj obveščeni naj bodo ljudje v bodoče, da ne bodo izgubljali časa s tem, da čakajo, da izvedo definitivno, ali se bo uradovalo ali ne.

Ij Stavka v gledišču. Ko je snoci nastopil operni zbor v operi »Faust«, je mirno obstal na odru in molčal. Tajnik društva gled. igralcev je naznanil, da se opera ne bo nadaljevala radi razmer, ki vladajo v gledišču. Člani zbora so namreč zahtevali plače 1500 K mesečno. Uprava gledališča pa je na to skrajno žaljivo odgovorila in zagrozila, da bodo — če se ne udajo — v prihodnji sezoni vsi pevci zbora odpušteni. Občinstvo je nastop zbora odobraval. Naj bi vendar naše gledišče ne bilo še dalje torišče takih in podobnih razmer.

Danes predstava opere »Faust« zopet odpade in se bo denar za že plačane vstopnice vrnil. Kako dolgo bo to še trajalo? Smo radovedni, če kdo izmed gospodov pri upravi izhaja s 480 ali 700 K mesečno.

Ij Utopljenca so včeraj popoldne potegnili iz Ljubljane pri izlivu Gradašnice. Utopljenec je narednik Jeglič, ki so ga pogrešali že od velike sobote. Sodijo, da se je zgodil zločin.

Ij Poletni čas meša ljudem glave. Nekdo se je pritoževal, da bodo ljudje morali preje vstajati, da bodo bolj sitni, da bodo več pojedli... Toda to še ni največje hudo. Ta poletni čas presneti je delal danes v resnici temu ali onemu tako zgago in vzbujal tako nezadovoljstvo, da je bilo že od sile zabavno. Prigovori, vse zabavljice so letale na to napravo, ki so jo smatrali mimi državljani s končano vojno za odpravljenjo. »Kaj pa delaš?« — »Čakam. Ne vem, če odpro ob 7. ali ob 8. uri.« — »To ob 8. ali ob 9. uri.« — »Po novem?« — »To 9. uri. Tudi jaz grem pogledat, če se začne ob 8. ali ob 9. uri.« — »Po novem?« — »Seveda: po novem!« — Drugi je zamudil vlak in daje duška svoji jezi s tem, da zabavlja čez najnedolžnejšo stvar na svetu, čez uro

in ne pomisli, da bo odšel prihodnji vlak eno uro prej. Profesor je opravil svojo uro na enem zavodu, drugi zavod pa orje it po starem, za to mora eno uro čakati. Drugemu pa se je zgodilo ravno nasprotno: ob eni in isti uri bi moral biti na dveh mestih. Tretji je pritekel že ob 9. uri na svojo in spoznal, da ima komaj ob 10. uri svojo uro. Najenostavnejše pa sta rešila te kočljivo vprašanje dva šolarčka s torbami na hrbtih, ki sta merila počasi in v svojo pogovor zamišljena ulico: »Najbolje bi bilo, da bi prišli v šolo po stari uri, po novi naj bi nas pa izpustili.« Kratko, pa dobro!

Ij Huda ženska je Marija Repušnik njena preteklost je zelo burna: 2 leti je sedela v Lankovcu. Dne 3. t. m. jo je aretiral državni varnostni stražnik Franc Hauptman, ker je obstojala nevarnost, da se zaradi nje stego francoski in naši vojski. Stražnika je surovo ozmerjala in branila iti z njim na policijsko ravnanstvo. »14 litrov vina in nekaj piva sem spila v družbi treh vojakov,« pravi Repušnik. Na policiji so jo radi razgrajnje obsodili na 10 dni zapor; kazenski sodnik ljubljanske deželne sodnje jo je pa obsodil v 1 mesec strogega zapor.

Ij »Nobenega policijskega stražnika ni takrat, kadar bi moral prititi« pravi mestnik g. nadsvetnik Žebre policijskemu okoliškemu nadzorniku Minkušu, kateri je prišel precej pozno k razpravi kot priča zaslišan v zadevi Karla Notarja, kateri je ukradel pelerino orožniškemu stražmojstru Vovku. Sodišče je obsodilo Vovka na 4 mesece težke ječe.

Ij Ker je kradel premog, je obsodil okrajni sodnik Avsec Maksa Karbela v 12 urni zapor.

Opozarjamo cenjeno občinstvo na pmo dobrodelno prireditev Vincencijevih in Elizabetnih družbe v Ljubljani, ki se bo vršila 18. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani »Uniona«.

Razne novice.

r Prehrana na Francoskem. Sedanja francoska vlada je takoj ob svojem nastopu odpravila vse omejitve v prometu s živili. Ker pa mora Francija uvažati velika množina živil, raste dražinja vsak dan. Delavstvo zahteva, da se živila tekoj zopet racionirajo in da se uvede strogo nadzorstvo nad cenami.

r Dobri filmi. Nemški listi poročajo, da si je Leonova filmska družba zagotovila pravico, da izda v filmih romane znamenite pisateljice Handel-Mazzetti.

r Najmanjši aeroplan na svetu. V Newportu so preiskusili te dni zrakoplov, ki je brezdvomno najmanjši na svetu. Početni meri samo tri in pol metra, dolg je tri metre ter tehta z letalcem vred le 250 kg. Ta aeroplanček je preletel v eni uri 120 km dolgo zračno pot.

Aprovizacija.

a Izprememba prodaje sladkorja. Vlada sklepa navedenih gospodarskih organizacij bodo v nadalje za svoje člane prodajale sladkor sledeče gospodarske zadrage, in sicer: Samopomoč, Vojna zveza, ozir. Nakupovalna zadruga, južna in državna železnica, Splošna gospodarska zadruga in mestna aprovizacija. Trgovci bodo prodajali sladkor le za tiste stranke, ki niso članice nobene gori navedenih gospodarskih organizacij. Vsled tega se bodo izdajale pri prihodnji razdelitvi dve vrste sladkornih izkaznic, in sicer: 1. modre sladkorne izkaznice za člane Samopomoči, Vojne zveze, ozir. Nakupovalne zadrage, južne in državne železnice, Splošne gospodarske zadrage in mestne aprovizacije, oziroma za tiste, ki so pri teh gospodarskih organizacijah dobivali cenejšo moko, in 2. bele sladkorne izkaznice za vse druge stranke, ki niso nikjer dobivale cenejših moko in ki niso včlanjene pri nobeni gori navedenih gospodarskih zadrug. — Zeleniški uslužbenci morajo priti tudi po modre sladkorne izkaznice, ker sicer tudi pri sladkorni izkaznici ne bodo dobili več sladkorja izkaznic. Prinesti pa morajo s seboj tudi nabavne knjižice železnice, iz katerih je razvidno njih sedanje bivališče (ulica in hišna številka), da se morejo vpisati v listno polo. — Kdaj, kje in po kakem redu se bodo izdajale sladkorne izkaznice, se pravočasno objavi v listih. — Dosedanje ravnanje sladkorne izkaznice pa so še nadalje veljavne, dokler se njih neveljavnost ne objavi v listih.

Narodno gledališče.

Drama.

10. aprila sobota: »Salome«. Abonement izven.

11. aprila nedelja popoldne: »Trnulčica«. Abonement izven.

11. aprila nedelja zvečer: »Salome«. Abonement izven.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Tiska »Jugoslavnska tiskarna« v Ljubljani.